

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΕΚΤΑΚΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ

ΓΕΝΙΚΑ

Το παρόν Σχέδιο Αντιμετώπισης Καταστάσεων Έκτακτης Ανάγκης συντάχθηκε από τον Τεχνικό Ασφαλείας του Πανεπιστημίου για τη διαχείριση επικίνδυνων καταστάσεων που μπορούν να προκύψουν από σεισμό, φωτιά, πλημμύρες, έντονα καιρικά φαινόμενα ή άλλες έκτακτες περιπτώσεις ανάγκης.

Σε περιπτώσεις εκδήλωσης εκτάκτων περιστατικών η εφαρμογή του σχεδίου έχει σκοπό να προστατεύσει τους εργαζόμενους, τους φοιτητές, τους συνεργάτες και τους επισκέπτες στις εγκαταστάσεις του Ε.Α.Π. Επιπλέον, στοχεύει στην προστασία του κτιριακού συγκροτήματος, του εξοπλισμού και του αρχειακού υλικού του Ιδρύματος.

Στο πλαίσιο πρόληψης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης παράλληλα με τη σύνταξη του Σχεδίου είναι απαραίτητη η τακτική διεξαγωγή ασκήσεων, η ενημέρωση του προσωπικού καθώς και η εκπαίδευση των ομάδων.

Η επικαιροποίηση του Σχεδίου γίνεται οποτεδήποτε κριθεί απαραίτητο.

1. Προσωπικό

- α) Πρόεδρος ΔΕ: καθ. Οδυσσέας-Ιωάννης Ζώρας
- β) Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών: Ταλιούρη Μαριάννα
- γ) Διοικητικό προσωπικό: άντρες (88), γυναίκες (146)
- δ) Μέλη ΔΕΠ: άντρες (25), γυναίκες (8)
- ε) Μέγιστος αριθμός παρευρισκομένων φοιτητών: 600

2. Στοιχεία των κτιρίων του Ιδρύματος

- α) Θέση και Οικοδομική σύσταση:

Οι κτιριακές δομές του Πανεπιστημίου που στεγάζουν υπηρεσίες του Ιδρύματος είναι ιδιόκτητες και μισθωμένες. Ιδιόκτητες είναι οι κεντρικές εγκαταστάσεις του Ε.Α.Π. (πάροδος Αριστοτέλους 18). Τα μισθωμένα κτίρια είναι στην Πάτρα (Πατρών Κλάους 183 και 279) που φιλοξενούν διοικητικές υπηρεσίες και την Βιβλιοθήκη, τα Παραρτήματα στην Αθήνα (Τζωρτζ 4, Γραβιάς 4) και Θεσσαλονίκη (Αριστοτέλους 11).

Σημειώνεται ότι η εκπαιδευτική λειτουργία του Πανεπιστημίου στηρίζεται στη μίσθωση αιθουσών για την υλοποίηση Ομαδικών Συμβουλευτικών Συναντήσεων (ΟΣΣ). Ως εκ τούτου, το Ε.Α.Π. διατηρεί το δικαίωμα για την απαίτηση υπηρεσιών ανάλογων αυτών που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό.

- β) Χρήση: Τα κτίρια χρησιμοποιούνται κυρίως ως γραφεία, αίθουσες διδασκαλίας και μικροί χώροι συνάθροισης κοινού.

- γ) Φωτισμός: Όλα τα φωτιστικά σώματα των εγκαταστάσεων λειτουργούν με ηλεκτρική ενέργεια από τη ΔΕΗ.

- δ) Υδροληψία: Οι εγκαταστάσεις τροφοδοτούνται με πόσιμο νερό από το Δημοτικό δίκτυο.

- ε) Τηλεφωνική επικοινωνία: Σύνδεση με το δίκτυο του ΟΤΕ.

3. Καταγραφή στατικής εικόνας κτιρίων και άρση επικινδυνότητας

Όλα τα κτίρια του ΕΑΠ έχουν σχεδιαστεί και κατασκευαστεί σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς και τους κανόνες της τεχνικής. Ως εκ τούτου, έχει διασφαλιστεί η στατική επάρκεια η δομική τρωτότητα των κτιρίων. Όλες τα ηλεκτρομηχανολογικά στοιχεία είναι αγκυρωμένα και συνδεδεμένα στο κτίριο. Τα εξωτερικά στοιχεία διαθέτουν ίδια στήριξη σε κατάλληλες βάσεις.

Ο εσωτερικός εξοπλισμός των κτιρίων είναι στερεωμένος και τακτοποιημένος διατηρώντας ελεύθερες τις οδεύσεις διαφυγής. Οι μηχανολογικές εγκαταστάσεις συντηρούνται σύμφωνα με το πρόγραμμα της Υπηρεσίας.

Γενικότερα, γίνεται προσπάθεια να αρθούν όλες οι επικινδυνότητες και να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα για την ασφαλή εκκένωση των εγκαταστάσεων σε περίπτωση κινδύνου. Ιδιαίτερη προσοχή χρειάζεται κατά τη όδευση προς την έξοδο η οποία πρέπει να γίνεται με τάξη και απόλυτη ψυχραιμία.

Στους εσωτερικούς διαδρόμους υπάρχουν πυροσβεστήρες, πυροσβεστικές φωλιές και πυροσβεστικοί σταθμοί εργαλείων και μέσων πυρόσβεσης (όπου απαιτούνται). Σε διάφορα σημεία με εύκολη πρόσβαση υπάρχουν φαρμακεία. Πίσω από κάθε πόρτα, κάθε γραφείου των κτιρίων υπάρχει “Σχέδιο πυρασφάλειας και εκκένωσης του κτιρίου”.

4. Οργάνωση μονάδων προσωπικού

Υπεύθυνος αρχηγός: Ανωγιάτης Χρήστος

Ομάδα Ασφάλειας-Ελέγχου: όπως στα Σχέδια Ασφαλούς Εκκένωσης Εγκαταστάσεων.

Ομάδα Πυρασφάλειας: όπως στα Σχέδια Ασφαλούς Εκκένωσης Εγκαταστάσεων.

Ομάδα παροχής Α΄ Βοηθειών: όπως στα Σχέδια Ασφαλούς Εκκένωσης Εγκαταστάσεων.

Ομάδα Ελέγχου Δικτύων-Αποκατάστασης Βλαβών: όπως στα Σχέδια Ασφαλούς Εκκένωσης Εγκαταστάσεων.

5. Εκπαίδευση προσωπικού

Προγραμματίζονται και πραγματοποιούνται ασκήσεις ετοιμότητας σε συνθήκες συναγερμού (έναρξη συναγερμού, καταφυγή σε ασφαλή χώρο, λήξη συναγερμού). Με βάση το παρόν σχέδιο αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών διεξάγονται ετήσιες δοκιμές ασφαλούς εγκατάλειψης του κτιρίου και άσκησης των μελών των ομάδων στα καθήκοντά τους. Σε περιόδους εντάσεων, σεισμικών διεγέρσεων, κτλ. οι ασκήσεις ετοιμότητας εντείνονται.

6. Συναγερμός και σχέδιο εκκένωσης κτιρίου

Το σήμα εκκένωσης του κτιρίου είναι ένα παρατεταμένο χτύπημα της σειρήνας συναγερμού με ταυτόχρονη φωνητική προειδοποίηση από τους υπευθύνους ασφάλειας.

Μόλις ηχήσει το σήμα εκκένωσης του κτιρίου οι εργαζόμενοι ταχύτητα και χωρίς πανικό κατευθύνονται στο χώρο συγκέντρωσης μέσω της πλησιέστερης διαδρομής σύμφωνα με τα διαγράμματα διαφυγής. Γενικά ισχύει ότι κάθε γραφείο που βρίσκεται κοντύτερα προς τον χώρο καταφυγής αποχωρεί πρώτο. Η μετάβαση γίνεται με την ευθύνη των μελών της ομάδας ασφάλειας. **Αποκλείονται οι ανελκυστήρες και οι εργαζόμενοι οδηγούνται από τις σκάλες.** Ο χώρος συγκέντρωσης ορίζεται στα εκάστοτε Σχέδια Ασφαλούς Εκκένωσης Εγκαταστάσεων.

Στην περίπτωση που κάποια άτομα δε βρίσκονται στα γραφεία αλλά σε άλλους χώρους του κτιρίου όπως π.χ. υπόγειο και τουαλέτες, εγκαταλείπουν τους χώρους αυτούς μέσω των οδών διαφυγής και προσέρχονται στον τόπο συγκέντρωσης.

Ο προϊστάμενος κάθε τμήματος καταμετρά το προσωπικό και τους επισκέπτες του προκειμένου να βεβαιωθεί ότι βρίσκονται στο σημείο συγκέντρωσης. Στη συνέχεια ενημερώνει τον Υπεύθυνο παρουσιών και καταγραφής προσωπικού για τους παρόντες και απόντες (εργαζόμενους και πιθανούς επισκέπτες στο τμήμα του).

Οι Ομάδες ενεργούν σύμφωνα με τις αρμοδιότητες που τους έχουν ανατεθεί στο Σχέδιο και σύμφωνα με τις οδηγίες του Υπεύθυνου.

Κανείς και σε καμία περίπτωση δεν εγκαταλείπει το χώρο συγκέντρωσης χωρίς την άδεια του Υπεύθυνου Αρχηγού.

Με τη λήξη του συναγερμού δίνονται από τον Υπεύθυνο Αρχηγό οδηγίες για τις περαιτέρω ενέργειες.

7. Μονάδες προσωπικού αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης

Α. Γενικός Υπεύθυνος Ασφάλειας

Ο **Χρήστος Ανωγιάτης** έχει την ευθύνη για τη γενική επίβλεψη και υλοποίηση του σχεδίου έκτακτης ανάγκης. Φροντίζει σε περίπτωση που παραστεί ανάγκη να ειδοποιηθούν οι αρμόδιες σε κάθε περίπτωση αρχές και συντονίζει τις ομάδες προσωπικού. Παρακάτω αναφέρονται αναλυτικά τα καθήκοντα:

- Συμμετέχει στην εκπόνηση και επικαιροποίηση του Σχεδίου Ασφαλείας.
- Συντονίζει όλες τις ενέργειες για την ενημέρωση και προετοιμασία του προσωπικού.
- Διοργανώνει και αξιολογεί τις Ασκήσεις Ετοιμότητας.
- Συντονίζει όλες τις σχετικές ενέργειες για την ασφαλή εκκένωση των εγκαταστάσεων, ανάλογα της φύσης του συμβάντος σύμφωνα με το Σχέδιο

Έκτακτης Ανάγκης

- Επικοινωνεί με τις Αρχές για να ενημερώσει και να ενημερωθεί σχετικά με το Συμβάν. Στη συνέχεια ενημερώνει το προσωπικό για τις ενέργειες διαχείρισης που θα ακολουθηθούν, σύμφωνα με τις οδηγίες.
- Συντονίζει τη μετακίνηση των ανθρώπων σε άλλο προεπιλεγμένο χώρο καταφυγής, εάν και εφόσον το αρχικό σημείο καταφυγής δεν είναι κατάλληλο.
- Εφαρμόζει άλλες λύσεις επικοινωνίας που έχουν προεπιλεγεί (π.χ. αγγελιοφόρος) σε περίπτωση που οι γραμμές τηλεφωνίας τεθούν εκτός λειτουργίας.
- Μέριμνα για απρόσκοπτη και ταχεία πρόσβαση στους κεντρικούς διακόπτες ηλεκτροδότησης, παροχής νερού, κτλ.
- Μέριμνα για την αποτίμηση της Διαχείρισης του συμβάντος και κάνει ενέργειες για επικαιροποίηση του Σχεδιασμού.

A. Ομάδα Ασφάλειας

Η Ομάδα Ασφάλειας είναι υπεύθυνη για την τάξη και την ομαλή μετάβαση των εργαζομένων στο χώρο συγκέντρωσης. Απαρτίζεται από τους προϊστάμενους των Τμημάτων. **Κάθε προϊστάμενος είναι καταρχήν υπεύθυνος για το τμήμα το οποίο διευθύνει.**

Ειδικότερα:

α) Υπεύθυνος παρουσιών και καταγραφής προσωπικού: όπως στα Σχέδια Ασφαλούς Εκκένωσης Εγκαταστάσεων.

Συγκεντρώνει τα στοιχεία παρουσίας προσωπικού και επισκεπτών από τους Προϊστάμενους των Τμημάτων και αναφέρει τα στοιχεία στον Υπεύθυνο Ασφαλείας.

β) Υπεύθυνοι διάσωσης και απεγκλωβισμού: όπως στα Σχέδια Ασφαλούς Εκκένωσης Εγκαταστάσεων.

Αναλαμβάνουν τον εντοπισμό ατόμων που δεν έχουν παρουσιαστεί στο χώρο καταφυγής και ίσως είναι τραυματισμένοι ή εγκλωβισμένοι. Σε περίπτωση εγκλωβισμού φροντίζουν για τον απεγκλωβισμό και την ασφαλή μεταφορά τους στο χώρο καταφυγής. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί τραυματίας ενημερώνουν την Ομάδα Παροχής Α΄ Βοηθειών και συνεισφέρουν στη μεταφορά του στο σημείο διακομιδής.

γ) Υπεύθυνοι ανοίγματος περιμετρικών εξόδων κτιρίου και επισήμανσης επικίνδυνων σημείων: όπως στα Σχέδια Ασφαλούς Εκκένωσης Εγκαταστάσεων.

Φροντίζει καθ' όλη τη διάρκεια, ανεξαρτήτου συναγερμού, να είναι ανοιχτές όλες οι έξοδοι διαφυγής και να επισημαίνουν τα επικίνδυνα σημεία στις εγκαταστάσεις.

δ) Υπεύθυνοι καθοδήγησης πληθυσμού κατά πτέρυγα: όπως στα Σχέδια Ασφαλούς Εκκένωσης Εγκαταστάσεων.

Φροντίζει για τη φωνητική αναγγελία εκκένωσης και την παροχή πληροφοριών για την ασφαλή μετάβαση του προσωπικού στο χώρο καταφυγής.

Β. Ομάδα Πυρασφάλειας

α) Υπεύθυνοι πυρασφάλειας & πυρόσβεσης : όπως στα Σχέδια Ασφαλούς Εκκένωσης Εγκαταστάσεων.

Η Ομάδα Πυρασφάλειας μεριμνά για το σύστημα πυρόσβεσης, οφείλει για την ορθή χρήση των μέσων πυρόσβεσης σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης. Κύριος σκοπός της είναι να καταστέλλει την εκδήλωση πυρκαγιάς (εφόσον είναι δυνατόν) στο αρχικό της στάδιο και να ενημερώσει τον Υπεύθυνο για να κληθεί η Πυροσβεστική, εφόσον πρώτα εκκενωθεί το κτίριο ή παράλληλα της εκκένωσης αν οι συνθήκες το επιτρέπουν.

Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να τίθεται σε κίνδυνο η ατομική ασφάλεια των ατόμων που απαρτίζουν την ομάδα.

Γ. Ομάδα Ελέγχου Δικτύων-Αποκατάστασης Βλαβών:

α) Υπεύθυνοι Δικτύων & Αποκατάστασης Βλαβών: όπως στα Σχέδια Ασφαλούς Εκκένωσης Εγκαταστάσεων.

Σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης, η ομάδα είναι υπεύθυνη για τη διακοπή ηλεκτροδότησης και υδροδότησης (εφόσον είναι δυνατόν). Ενημερώνει τον Υπεύθυνο και αποκαθιστά τις διακοπές ύστερα από σχετική εντολή. Φροντίζει για την αποκατάσταση τυχών βλαβών στα δίκτυα, καθώς και την προστασία του ηλεκτρονικού εξοπλισμού των εξυπηρετητών.

Δ. Ομάδα Παροχής Α΄ Βοηθειών

α) Υπεύθυνοι Α΄ Βοηθειών και υποστήριξης: όπως στα Σχέδια Ασφαλούς Εκκένωσης Εγκαταστάσεων.

Η Ομάδα Α΄ Βοηθειών αναλαμβάνει την οργάνωση, την πρόληψη και την παροχή υγειονομικής περίθαλψης. Γίνονται ενέργειες για την προμήθεια υγειονομικού υλικού. Ως σταθμός Υλικού ορίζονται οι χώροι των εκτυπωτικών κέντρων κάθε ορόφου και πτέρυγας και ως σταθμός Α΄ Βοηθειών η Αίθουσα στην Υποδοχή του κτιρίου Α. Σε περίπτωση έκτακτου περιστατικού εκκένωσης του κτιρίου, η ομάδα αναλαμβάνει να

μεταφέρει στο χώρο συγκέντρωσης το φορητό Φαρμακείο. Σε περίπτωση συμβάντος συγκεντρώνει τους τραυματίες που μπορούν να μετακινηθούν σε πρόσφορο σημείο διακομιδής, ενώ στους βαριά τραυματισμένους παρέχει βοήθεια στη θέση που βρίσκονται έως ότου φτάσει το Ε.Κ.Α.Β. Τέλος, ενημερώνει τον Γενικό Υπεύθυνο για τους τυχόν τραυματισμούς ώστε να γίνει επικοινωνία με το Ε.Κ.Α.Β. , κ.λπ.

8. Περίπτωση ανάγκης σε μη εργάσιμες ώρες

Στην περίπτωση που παραστεί ανάγκη κατά τη διάρκεια μη εργάσιμων ωρών (Σαββατοκύριακο, Αργία κλπ) προσωρινά καθήκοντα υπεύθυνου ασκεί ο φύλακας βάρδιας, ο οποίος φροντίζει να ειδοποιήσει τον Υπεύθυνο Αρχηγό και τον Προϊστάμενο της Μονάδας Ασφάλειας και Προστασίας. Επίσης, ειδοποιεί άμεσα τις αρμόδιες κατά περίπτωση αρχές.

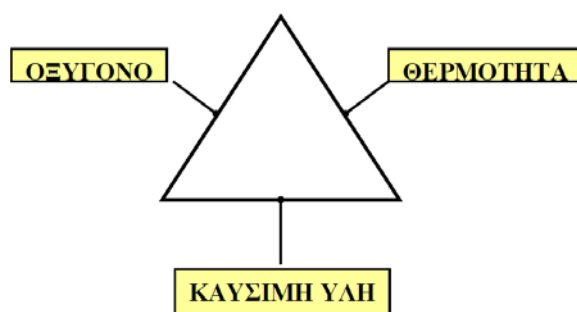
ΠΥΡΚΑΓΙΑ - ΠΥΡΑΣΦΑΛΕΙΑ

Εισαγωγικά

Είτε ως κύριο γεγονός είτε κατά τη διάρκεια εκδήλωσης κάποιου άλλου έκτακτου περιστατικού μπορεί να προκληθεί πυρκαγιά από διάφορες αιτίες. Οι πυρκαγιές αποτελούν μία συνεχή πηγή κινδύνου. Ξεσπούν σε τυχαίο τόπο και χρόνο και προξενούν απώλειες ανθρώπων, ζώων, τραυματισμούς και τεράστια οικονομική και οικολογική επιβάρυνση.

Για να δημιουργηθεί μια φωτιά πρέπει να συνυπάρχουν τρεις παράγοντες, που αποτελούν το λεγόμενο «τρίγωνο της φωτιάς»:

- καύσιμη ύλη,
- θερμότητα που να διατηρεί υψηλή τη θερμοκρασία και
- οξυγόνο.

Αν κάποιος από τους παράγοντες λείπει δεν μπορεί να ξεκινήσει πυρκαγιά και σε περίπτωση πυρκαγιάς, αν αφαιρέσουμε κάποιον από τους τρεις παράγοντες, σταματάει αμέσως η πυρκαγιά. Όλες οι μέθοδοι κατάσβεσης βασίζονται σ' αυτήν ακριβώς την παρατήρηση.

Η θερμοκρασία που απαιτείται για να ξεκινήσει και να διατηρηθεί μια φωτιά εξαρτάται από το καύσιμο υλικό (θερμοκρασία ανάφλεξης). Ιδιαίτερα όσον αφορά στα εύφλεκτα υγρά και αέρια, για να ξεκινήσει μια φωτιά θα πρέπει οι ατμοί του εύφλεκτου υγρού ή αερίου να βρίσκονται σε κατάλληλη συγκέντρωση στον αέρα του εργασιακού χώρου. Συνήθως για να ξεκινήσει μία φωτιά απαιτείται μια πηγή έναυσης (υπάρχουν βέβαια και περιπτώσεις όπου μπορεί στην κατάλληλη θερμοκρασία να υπάρξει και αυτανάφλεξη, χωρίς δηλ. τη συνδρομή εξωτερικής φλόγας). Όταν το φαινόμενο της καύσης εξελίσσεται με πολύ γρήγορο ρυθμό (π.χ. όταν υπάρχει μεγάλη

συγκέντρωση ατμών ή όταν το εύφλεκτο υλικό βρίσκεται εντός περιορισμένων χώρων) αντί για απλή φωτιά το φαινόμενο που μπορεί να προκληθεί είναι έκρηξη.

Οι κυριότερες αιτίες από τις οποίες μπορούν να προκληθούν πυρκαγιές είναι:

- Οι γυμνές φλόγες (σπίρτων, αναπτήρων, εστιών πυρός κλπ.) ερχόμενες σε επαφή με καύσιμα υλικά.
- Ο ηλεκτρισμός (σπινθήρες, βραχυκύκλωμα).
- Τα υπολείμματα καπνίσματος (αποτοσίγαρα, πούρα κ.α.).
- Φυσικά φαινόμενα (κεραυνός - σεισμός).
- Οι ηλιακές ακτίνες που πέφτουν σε γυαλιά ή συγκεντρώνονται.
- Οι σπινθήρες ή η υπερθέρμανση που προέρχονται από την λειτουργία συσκευών ή μηχανημάτων.

Μια πυρκαγιά ή έκρηξη έχει επιπτώσεις στον άνθρωπο. Από τις υψηλές θερμοκρασίες που μπορούν να προκαλέσουν εγκαύματα και να οδηγήσουν στο θάνατο. Επίσης, εξαιτίας των υψηλών θερμοκρασιών, υποβαθμίζονται ή καταστρέφονται τα φέροντα στοιχεία των κτιρίων και μπορεί να προκληθούν καταρρεύσεις δομικών στοιχείων με σοβαρές συνέπειες για τους ανθρώπους που βρίσκονται εντός του κτιρίου. Επιπλέον, κατά τη διάρκεια μιας πυρκαγιάς καταναλώνεται οξυγόνο, γεγονός που μπορεί να προκαλέσει αίσθηση πνιγμού, συμπτώματα ασφυξίας και τελικά θάνατο. Ακόμα, στις περιπτώσεις εκρήξεων είναι πιθανόν να υπάρξουν σοβαροί τραυματισμοί ή/και θάνατοι από το ωστικό κύμα καθώς και από θραύσματα. Τέλος, τα καυσαέρια ή ο καπνός προκαλούν εναπόθεση αιθάλης στους πνεύμονες, - στην παραγωγή μονοξειδίου του άνθρακα, η εισπνοή του οποίου ακόμη και για λίγα λεπτά της ώρας είναι ιδιαίτερα επικίνδυνη και μπορεί να προκαλέσει θάνατο.

Τρόποι κατάσβεσης πυρκαγιών

Για να έχουμε πυρκαγιά πρέπει να συνυπάρχουν τρεις παράγοντες (καύσιμη ύλη, θερμότητα, αέρας). Αν λείπει και ένας μόνο παράγοντας η πυρκαγιά δεν μπορεί να συνεχισθεί. Συνεπώς, η κατάσβεση μιας πυρκαγιάς μπορεί να γίνει με τρεις κύριους τρόπους:

- α) Με την αφαίρεση της καύσιμης ύλης.
- β) Με την αφαίρεση της θερμότητας (δηλ. με τον υποβιβασμό της θερμοκρασίας του υλικού κάτω από το βαθμό ανάφλεξης).
- γ) Με την αποστέρηση του οξυγόνου του αέρα.

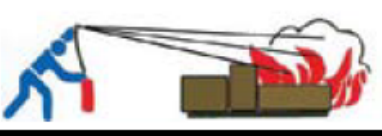
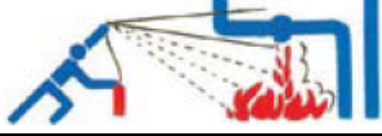
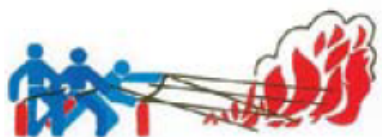
Φορητοί πυροσβεστήρες

Οι πυροσβεστήρες αποτελούν συσκευές πρώτης ανάγκης. Είναι σχεδιασμένοι να εκτοξεύουν ειδικά κατασβεστικά υλικά τα οποία διακόπτουν την εξέλιξη της πυρκαγιάς. Οι πυροσβεστήρες είναι αποτελεσματικοί στην κατάσβεση μιας πυρκαγιάς στα αρχικά της στάδια και στατιστικά περίπου το 60% των πυρκαγιών αντιμετωπίζονται με τη χρήση τους. Είναι κρίσιμης σημασίας οι πυροσβεστήρες να έχουν συντηρηθεί σωστά και το προσωπικό να είναι άρτια εκπαιδευμένο στη χρήση τους.

ΟΔΗΓΙΕΣ ΧΡΗΣΗΣ

1. Αφαιρέστε την ασφάλεια.
2. Στοχεύστε τη φωτιά από απόσταση 3-4 μέτρων.
3. Πιέστε το μοχλό.

ΧΡΗΣΗ ΦΟΡΗΤΩΝ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΗΡΩΝ		
ΛΑΘΟΣ	ΟΔΗΓΙΕΣ	ΣΩΣΤΟ
	Αντιμετωπίστε την πυρκαγιά έχοντας τον αέρα στην πλάτη σας.	
	Για την κατάσβεση πυρκαγιών στερεών καυσίμων, στοχεύσατε την εστία.	
	Για την κατάσβεση πυρκαγιών υγρών καυσίμων αρχίστε από τη βάση και μπροστά από αυτήν.	
	Για την αντιμετώπιση πυρκαγιάς υγρού καυσίμου που διαρρέει, αρχίστε από το σημείο διαρροής.	
	Χρησιμοποιήστε αρκετούς πυροσβεστήρες συγχρόνως αντί τον έναν κατόπιν του άλλου.	
	Μην απομακρυνθείτε αμέσως μετά την κατάσβεση της πυρκαγιάς γιατί μπορεί να υπάρξει αναζωπύρωση.	
	Αναγομώστε αμέσως τους πυροσβεστήρες μετά τη χρήση τους.	

Η απόδοση ενός πυροσβεστήρα στην κατάσβεση ονομάζεται κατασβεστική ικανότητα και αναγράφεται στην ετικέτα. Πυροσβεστήρες με ίδια ποσότητα κατασβεστικού υλικού δεν έχουν κατ' ανάγκη και την ίδια κατασβεστική ικανότητα και το γεγονός αυτό θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά την επιλογή τους .

Στο Ε.Α.Π. χρησιμοποιούνται πυροσβεστήρες ξηράς κόνεως και Διοξειδίου του Άνθρακα. Στην επόμενη εικόνα παρουσιάζεται η μορφή κάθε είδους πυροσβεστήρα.

Ανάλογα με την κατηγορία της πυρκαγιάς, χρησιμοποιείται το αντίστοιχο είδος πυροσβεστήρα. Στην παρακάτω εικόνα παρουσιάζεται ένας πίνακας με την αντιστοιχία είδος πυροσβεστήρα – κατηγορία φωτιάς

						
Wood, paper & textiles 	✓	✓	✓	✗	✓	✗
Flammable liquids 	✗	✓	✓	✓	✗	✗
Flammable gases 	✗	✗	✓	✗	✗	✗
Burning metals 	✗	✗	✗	✗	✗	✓
Electrical contact 	✗	✗	✓	✓	✗	✗
Cooking oils & fats 	✗	✗	✗	✗	✓	✗

Κατηγορίες Πυρκαγιών

Οι πυρκαγιές χωρίζονται στις παρακάτω βασικές κατηγορίες ανάλογα με τη φύση της καύσιμης ύλης:

A: Στερεών καυσίμων υλικών

B: Υγρών καυσίμων υλικών ή στερεών που υγροποιούνται κατά την καύση του

C: Αερίων καυσίμων υλικών (π.χ. μεθάνιο, προπάνιο, υδρογόνο, ασετιλίνη, κ.α.).

D: Μετάλλων (π.χ. νάτριο, κάλιο, μαγνήσιο, τιτάνιο, κ.α.).

E: Ηλεκτρικές πυρκαγιές.

F: Μαγειρικά έλαια και λίπη.

Αναγνωρίζοντας τους ειδικούς κινδύνους της κάθε εγκατάστασης, εγκαθιστούμε τον καταλληλότερο πυροσβεστήρα δίπλα σε κάθε κίνδυνο. Πρακτικά εγκαθιστούμε γενικής

χρήσης πυροσβεστήρες ABC ξηράς σκόνης σε όλους τους χώρους. Η καταλληλότητα του πυροσβεστήρα για χρήση σε πυρκαγιές παρουσία ηλεκτρικού ρεύματος, προσδιορίζεται στην ετικέτα όπου και αναγράφεται η μέγιστη ασφαλής ηλεκτρική τάση λειτουργίας για το χρήστη.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΠΥΡΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΥΡΚΑΓΙΑΣ

- **Κατηγορία A :** Πυρκαγιές **στερεών υλικών** π.χ. ξύλα, χαρτιά, άχυρα, υφάσματα, ελαστικό, πλαστικά κ.α.
- **Κατηγορία B :** Πυρκαγιές **υγρών καυσίμων** ή στερεών που υγροποιούνται κατά την καύση, όπως οινόπνευμα, βενζίνη, πετρέλαιο, έλαια, λίπη, παραφίνη κ.α.
- **Κατηγορία C:** Πυρκαγιές **αερίων καυσίμων**, όπως υγραέριο, φυσικό αέριο, ασετυλίνη, υδρογόνο κ.α
- **Κατηγορία D:** Πυρκαγιές **μετάλλων**, όπως νάτριο, κάλιο, μαγνήσιο, αλουμίνιο, τιτάνιο κ.α.
- **E :** Πυρκαγιές των κατηγοριών A, B, C, D με την **παρουσία ηλεκτρικού ρεύματος**
- **Κατηγορία F :** Πυρκαγιές σε **μαγειρικά έλαια και λίπη**
Νέα κατηγορία από το 2008 και σύμφωνα με το EN 3

Πρόληψη πυρκαγιάς

Σκοπός της οδηγίας είναι η πρόληψη ή ο περιορισμός των πυρκαγιών από διάφορες αιτίες, η κατάσβεσή τους και η απελευθέρωση ατόμων που έχουν εγκλωβιστεί μέσα στα κτίρια ή άλλους χώρους των εγκαταστάσεων.

Για την προετοιμασία των εγκαταστάσεων **προτού** την εκδήλωση οποιουδήποτε φαινομένου φωτιάς, θα πρέπει να μελετούνται όλοι οι τρόποι πρόληψης και ενέργειες για τον περιορισμό των κινδύνων εκδήλωσης πυρκαγιών από διάφορες αιτίες. Θα πρέπει να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για την αποφυγή τέτοιου συμβάντος, μερικά από τα οποία αναφέρονται ενδεικτικά παρακάτω:

- Να τηρούνται όλα τα μέτρα σύμφωνα με τη μελέτη Πυροπροστασίας των κτιρίων.
- Εγκατάσταση και συντήρηση αυτόματου συστήματος ανίχνευσης πυρκαγιών (ανιχνευτές φλόγας, θερμότητας, καπνού και αερίων).
- Εγκατάσταση και συντήρηση μόνιμων συστημάτων κατάσβεσης (νερού, αφρού, αδρανών αερίων, κλπ) σε όλα τα απαραίτητα σημεία.
- Τοποθέτηση πυροσβεστήρων σε θέσεις άμεσης πρόσβασης.
- Προμήθεια εργαλείων και μέσων κατάσβεσης (λοστός, αξίνα, κράνη, προσωπίδες, κτλ).
- Αποθήκευση των εύφλεκτων ή εκρηκτικών υλών σε χώρους ασφαλής, μακριά από το προσωπικό. Κατά την αποθήκευση θα πρέπει να αφήνονται διάδρομοι ασφαλείας ώστε να διευκολύνεται η επέμβαση σε περίπτωση ανάγκης. Επίσης, φροντίζεται η κατάλληλη χωροθέτηση και διαχωρισμό των υλικών ανάλογα με το είδος τους.
- Εγκατάσταση αντικεραυνικής προστασίας για την αποφυγή κινδύνων από τους κεραυνούς.
- Έλεγχος των ηλεκτρικών εγκαταστάσεων του Πανεπιστημίου από εξειδικευμένο προσωπικό.
- Τακτική επιθεώρηση όλων των επικίνδυνων χώρων (μηχανοστάσια, ηλεκτροστάσια, κτλ) για την αποφυγή εκδήλωση πυρκαγιάς.
- Διατήρηση καθαριότητας των χώρων.
- Απαγόρευση του καπνίσματος ή των γυμνών φλογών κοντά σε εύφλεκτα υλικά και σε επικίνδυνους χώρους.
- Καλός αερισμός των χώρων.
- Τάξη και η καλή αποθήκευση όλων των ειδών μας.
- Αναγραφή, σε πινακίδες, οδηγιών προλήψεως ή αντιμετώπισης πυρκαγιών ή άλλων έκτακτων συμβάντων.
- Αποφεύγετε την υπερφόρτωση των ηλεκτρικών γραμμών.
- Αποφεύγετε να χρησιμοποιείτε καλώδια φθαρμένα, σπασμένα φως ή ελαττωματικές ηλεκτρικές συσκευές.
- Φροντίστε όλες οι ηλεκτρικές συσκευές να γειώνονται (3 καλώδια).

Σε περίπτωση πυρκαγιάς

Γενικά οι ενέργειες που πρέπει να κάνετε μόλις αντιληφθείτε φωτιά στον χώρο σας είναι:

1. Διατηρείστε την ψυχραιμία σας και προσπαθήστε να την σβήσετε στην έναρξη της, διότι τότε είναι σχετικά εύκολο.

2. Σημάνετε αμέσως συναγερμό.

Κουδούνι συναγερμού

3. Εάν δεν καταφέρετε να την σβήσετε καλέστε αμέσως την Άμεση Επέμβαση της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας στον αριθμό 199
4. Βγείτε και απομακρυνθείτε από τον καιόμενο χώρο κλείνοντας, αλλά όχι κλειδώνοντας, πόρτες και παράθυρα ώστε να περιορισθεί ο εισερχόμενος φρέσκος αέρας και επιβραδυνθεί η καύση. Αν η πυρκαγιά εξαπλώνεται γρήγορα, πρώτα βγαίνετε από τον καιόμενο χώρο, για να μην εγκλωβισθείτε και στην συνέχεια τηλεφωνείτε αμέσως στο 199.
5. Διακόψατε το ηλεκτρικό ρεύμα από τον Γενικό Διακόπτη ή τον Υποσταθμό εφόσον υπάρχει ανάγκη.
6. Περιμένετε τα πυροσβεστικά οχήματα και ενημερώστε τον επικεφαλής για ότι έχει πέσει στην αντίληψή σας ή για ότι άλλο σας ρωτήσει.

Αν όμως εγκλωβισθείτε από την φωτιά μην χάσετε την ψυχραιμία σας:

1. Κλείστε την πόρτα και τα παράθυρα του δωματίου και χρησιμοποιείστε βρεγμένα σεντόνια ή άλλα υλικά για να σφραγίσετε τις χαραμάδες.
2. Πηγαίνετε σε ένα παράθυρο και προσπαθήστε να προκαλέσετε την προσοχή των διερχομένων ή γειτόνων καλώντας τους σε βοήθεια.
3. Αν το δωμάτιο γεμίσει καπνούς, σκύψτε έξω από το παράθυρο, εκτός εάν από τον κάτω όροφο βγαίνουν φλόγες. Σ' αυτή την περίπτωση ξαπλώστε στο πάτωμα, μακριά από τις φλόγες, ώσπου να ακούσετε την Πυροσβεστική.
4. Αν είστε αναγκασμένος να διαφύγετε πριν φθάσει η Π.Υ. φτιάξτε ένα είδος σχοινοίου, δένοντας σεντόνια ή άλλα σκεπάσματα, δέστε την μία άκρη σ' ένα σταθερό σημείο ή σε βαρύ έπιπλο και προσπαθήστε να κατεβείτε ή να μετακινηθείτε σε σημείο που να μπορεί να σας διασώσει η Πυροσβεστική, μακριά από ηλεκτροφόρα καλώδια.

Η ομάδα πυρασφάλειας επιχειρεί να καταπολεμήσει την εστία της φωτιάς, να ειδοποιήσει την Πυροσβεστική Υπηρεσία, ενώ καταβάλλεται προσπάθεια να ασφαλιστούν οι πόρτες και τα παράθυρα για να παρέχεται όσο το δυνατό λιγότερο οξυγόνο στις εστίες φωτιάς.

Η έξοδος στην περίπτωση πυρκαγιάς γίνεται χωρίς καθυστέρηση, με οργάνωση και κάτω από την επίβλεψη όλων των ατόμων της ομάδας ασφάλειας, τα οποία παροτρύνουν τους εργαζόμενους να απομακρυνθούν ταχύτατα, χωρίς πανικό και να περπατούν όσο γίνεται πιο χαμηλά.

ΣΕΙΣΜΟΣ

Πριν το σεισμό

Εντός των κτιρίων

- Στερεώστε γερά στους τοίχους τα ράφια και τις βιβλιοθήκες. Απομακρύνετε από τις πόρτες τα ψηλά έπιπλα που μπορούν να ανατραπούν και να εμποδίσουν την έξοδο.
- Τοποθετείστε τα βαριά αντικείμενα στα χαμηλότερα ράφια.
- Στερεώστε καλά τα φωτιστικά σώματα και τους ανεμιστήρες οροφής.
- Προσδιορίστε καλά προφυλαγμένους χώρους σε κάθε αίθουσα:
 - ο κάτω από ανθεκτικά γραφεία ή τραπέζια,
 - ο μακριά από γυάλινες επιφάνειες και βιβλιοθήκες,
 - ο μακριά από εξωτερικούς τοίχους

Εκτός των κτιρίων

- Επιλέξτε ένα ασφαλή χώρο συνάντησης μετά το σεισμό ο οποίος να βρίσκεται:
 - ο μακριά από κτίρια και δέντρα,
 - ο μακριά από τηλεφωνικά και ηλεκτρικά καλώδια.

Κατά τη διάρκεια του σεισμού

Εντός των κτιρίων

- Διατηρείστε την ψυχραιμία σας.
- Καλυφθείτε κάτω από κάποιο ανθεκτικό έπιπλο (τραπέζι, γραφείο), γονατίστε και κρατήστε με τα χέρια σας το πόδι του.

- Αν δεν υπάρχει ανθεκτικό έπιπλο, γονατίστε στο μέσον του δωματίου, μειώνοντας όσο γίνεται το ύψος σας και προστατέψτε με τα χέρια το κεφάλι και τον αυχένα σας. Απομακρυνθείτε από μεγάλες γυάλινες επιφάνειες (παράθυρα, γυάλινα χωρίσματα) ή έπιπλα και αντικείμενα που μπορεί να σας τραυματίσουν.
- Παραμείνετε προφυλαγμένοι για όσο χρόνο διαρκεί ο σεισμός.
- Μην προσπαθήσετε να απομακρυνθείτε από το κτίριο.
- Μην βγείτε στο μπαλκόνι.

Αν βρίσκεστε σε ανοιχτό χώρο

- Απομακρυνθείτε από χώρους που βρίσκονται κάτω από κτίρια, τηλεφωνικά ή ηλεκτρικά καλώδια.
- Παραμείνετε σε ελεύθερο, μακριά από τις όψεις του κτιρίου, εάν βρίσκονται εκτός κτιρίου κατά τη διάρκεια της σεισμικής δόνησης.
- Αν έχετε μαζί σας τσάντα ή χαρτοφύλακα, καλύψτε το κεφάλι σας με αυτά.

Αν βρίσκεστε μέσα στο αυτοκίνητο

- Καταφύγετε σε ανοιχτό χώρο και σταματήστε με προσοχή το αυτοκίνητο ώστε να μην εμποδίζει την κυκλοφορία.
- Αποφύγετε να περάσετε από σήραγγες, γέφυρες ή υπέργειες διαβάσεις.

Μετά το σεισμό

Εντός των κτιρίων

- Προετοιμαστείτε για τυχόν μετασεισμούς.
- Ελέγξτε προσεκτικά τον εαυτό σας και τους γύρω σας για πιθανούς τραυματισμούς.
- Αν υπάρχουν βαριά τραυματισμένοι μην τους μετακινείτε.

- Εκκενώστε το κτίριο από το κλιμακοστάσιο (μην χρησιμοποιείτε τον ανελκυστήρα) σύμφωνα με τις οδηγίες εκκένωσης.
- Εάν κατά τη διάρκεια της εκκένωσης του κτιρίου εκδηλωθεί νέα σεισμική δόνηση σταματά αμέσως η διαδικασία εκκένωσης, τα άτομα προφυλάσσονται κατάλληλα στη θέση που βρίσκονται (γραφείο, κλιμακοστάσιο, διάδρομο κ.α.), σύμφωνα με τις οδηγίες. Μετά το πέρας και του νέου σεισμού συνεχίζεται κανονικά την εκκένωση του κτιρίου από το σημείο που βρίσκονταν.
- Καταφύγετε στο χώρο καταφυγής ή σε ανοιχτό και ασφαλή χώρο.
- Ακολουθείστε τις οδηγίες των Αρχών και μην δίνετε σημασία σε φημολογίες.
- Μην χρησιμοποιείτε άσκοπα το αυτοκίνητό σας ώστε να μην γίνετε εμπόδιο στο έργο των συνεργείων διάσωσης.
- Χρησιμοποιείτε το σταθερό ή κινητό τηλέφωνό σας σε εξαιρετικές περιπτώσεις, γιατί προκαλείται υπερφόρτωση των τηλεφωνικών δικτύων.
- Αποφύγετε να μπείτε στο κτίριο αν βλέπετε βλάβες, κομμένα καλώδια, διαρροή υγραερίου ή φυσικού αερίου.

ΕΝΤΟΝΑ ΚΑΙΡΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

Γενικές Οδηγίες

Φροντίστε να ενημερώνεστε διαρκώς από το ραδιόφωνο και την τηλεόραση για την εξέλιξη των καιρικών φαινομένων. Οι επίσημες πηγές ενημέρωσης είναι η Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία (Ε.Μ.Υ.) και η Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας.

Σε περίπτωση ανάγκης καλέστε εναλλακτικά: Αστυνομία 100, Πυροσβεστικό Σώμα 199, ΕΚΑΒ 166, τον Ευρωπαϊκό Αριθμό Έκτακτης Ανάγκης 112.

Μόλις περάσει η κακοκαιρία συνεχίστε να παρακολουθείτε από το ραδιόφωνο και την τηλεόραση τις επίσημες προειδοποιήσεις ή συμβουλές.

Σε περίπτωση που πρόκειται να μετακινηθείτε:

- Ενημερωθείτε για τον καιρό και την κατάσταση του οδικού δικτύου.
- Ανάλογα με τον προορισμό σας αναλογιστείτε το είδος των καιρικών φαινομένων που ενδέχεται να συναντήσετε (χιόνι, παγετός, χαλάζι, βροχόπτωση κλπ.).
- Μεταβάλλετε το πρόγραμμα της μετακίνησής σας ώστε να αποφύγετε την αιχμή των καιρικών φαινομένων.
- Ταξιδέψτε κατά τη διάρκεια της ημέρας, προτιμώντας τις κεντρικές αρτηρίες και όχι τους δυσπρόσιτους και ερημικούς δρόμους.
- Ενημερώστε τους οικείους σας για τη διαδρομή που θα ακολουθήσετε.
- Μην αγνοείτε τις οδηγίες της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, τα δελτία καιρού της Ε.Μ.Υ. και τις υποδείξεις των τοπικών Αρχών, όπως η Τροχαία, το Λιμενικό, η Πυροσβεστική κλπ.
- Ελέγξτε την κατάσταση του αυτοκινήτου σας πριν από κάθε μετακίνηση.
- Εξοπλίστε το αυτοκίνητο με τα απαραίτητα μέσα αντιμετώπισης έντονων καιρικών φαινομένων (αντιολισθητικές αλυσίδες, αντιψυκτικά υγρά, ομπρέλες, αδιάβροχα, γαλότσες, φακό, κουτί πρώτων βοηθειών κλπ.).
- Φορέστε κατάλληλα ρούχα αν πρόκειται να μετακινηθείτε πεζή.

- Προσέξτε όταν βαδίζετε ώστε να αποφύγετε τραυματισμούς λόγω της ολισθηρότητας του οδοστρώματος και των πεζοδρομίων ή εξαιτίας της πτώσης αντικειμένων από υπερβολικό άνεμο ή χαλαζόπτωση.
- Προτιμήστε τα μέσα μαζικής μεταφοράς για τις μετακινήσεις σας.
- Μείνετε ήρεμοι και υπομονετικοί. Ο πανικός επιβαρύνει την κατάσταση.
- Διευκολύνετε το έργο των Αρχών.

Θυελλώδεις άνεμοι

Άνεμος είναι η φυσική κίνηση του ατμοσφαιρικού αέρα που ρέει γενικά παράλληλα προς το έδαφος. Αιτία του ανέμου είναι η οριζόντια διαφορά της ατμοσφαιρικής πίεσης. Όσο μεγαλύτερη είναι η διαφορά πίεσης μεταξύ δύο δεδομένων σημείων τόσο μεγαλύτερη είναι και η ένταση του ανέμου.

Πριν και κατά τη διάρκεια θυελλωδών ανέμων:

- Ασφαλίστε αντικείμενα τα οποία αν παρασυρθούν από τον άνεμο ενδέχεται να προκαλέσουν καταστροφές ή τραυματισμούς.
- Ασφαλίστε τις πόρτες και τα παράθυρα του χώρου εργασίας σας..
- Αποφύγετε τη διέλευση κάτω από μεγάλα δέντρα, κάτω από αναρτημένες πινακίδες και γενικά από περιοχές, όπου ελαφρά αντικείμενα (π.χ. γλάστρες, σπασμένα τζάμια κλπ.) μπορεί να αποκολληθούν και να πέσουν στο έδαφος (π.χ. κάτω από μπαλκόνια).

Κатаιγίδες

Οι καταιγίδες είναι από τα πιο βίαια ατμοσφαιρικά φαινόμενα και συνοδεύονται από ραγδαίες βροχές, ισχυρούς ανέμους με μεταβλητή ένταση και διεύθυνση (η ταχύτητα μπορεί να φτάσει τα 100km/h), από ισχυρές ηλεκτρικές εκκενώσεις (δηλ. κεραυνούς) και χαλάζι.

Για να εκτιμήσετε την απόσταση από μια καταιγίδα:

Μετρήστε το χρόνο που μεσολαβεί μεταξύ της αστραπής και της βροντής σε δευτερόλεπτα. Διαιρέστε το χρόνο που μετρήσατε με το 3 ώστε να υπολογίσετε την απόσταση της καταιγίδας σε χιλιόμετρα.

Λάβετε γρήγορα τα απαραίτητα μέτρα, πριν η καταιγίδα σας πλησιάσει. Η απόσταση είναι ενδεικτική καθώς η καταιγίδα μπορεί να εμφανιστεί πολύ γρήγορα πάνω από την περιοχή στην οποία βρίσκεστε.

Κατά τη διάρκεια της καταιγίδας:

1. Αν βρίσκεστε στο χώρο εργασίας σας:

- Ασφαλίστε αντικείμενα, που μπορεί να παρασυρθούν από τον άνεμο ή τη ραγδαία βροχόπτωση και ενδέχεται να προκαλέσουν καταστροφές ή τραυματισμούς.
- Ασφαλίστε τις πόρτες και τα παράθυρα.
- Μην κρατάτε ηλεκτρικές συσκευές ή το τηλέφωνο διότι ο κεραυνός μπορεί να περάσει μέσα από τα καλώδια.
- Αποφύγετε να αγγίξετε τις σωληνώσεις των υδραυλικών (κουζίνα, μπάνιο) καθώς συνιστούν καλούς αγωγούς του ηλεκτρισμού.

2. Αν βρίσκεστε σε εξωτερικό χώρο

- Καταφύγετε στο κτίριο ή σε αυτοκίνητο, διαφορετικά καθίστε αμέσως στο έδαφος χωρίς να ξαπλώσετε.
- Μην καταφύγετε ποτέ κάτω από ένα ψηλό δέντρο σε ανοιχτό χώρο.
- Αποφύγετε τα χαμηλά εδάφη για τον κίνδυνο πλημμύρας.
- Μην στέκεστε πλάι σε πυλώνες, γραμμές μεταφοράς ηλεκτρικού ρεύματος, τηλεφωνικές γραμμές και φράκτες.
- Μην πλησιάζετε μεταλλικά αντικείμενα (π.χ. αυτοκίνητα, ποδήλατα, σύνεργα κατασκήνωσης κλπ.).
- Αν βρίσκεστε απομονωμένοι σε μια επίπεδη έκταση και νιώσετε να σηκώνονται τα μαλλιά σας (γεγονός που δηλώνει ότι σύντομα θα εκδηλωθεί κεραυνός), κάντε βαθύ κάθισμα με το κεφάλι ανάμεσα στα πόδια (ώστε να ελαχιστοποιήσετε την επιφάνεια του σώματός σας και την επαφή σας με το έδαφος) πετώντας τα μεταλλικά αντικείμενα που έχετε επάνω σας.

3. Αν βρίσκεστε στο αυτοκίνητο

- Ακινητοποιείτε το στην άκρη του δρόμου και μακριά από δέντρα που ενδέχεται να πέσουν πάνω του.
- Μείνετε μέσα και ανάψτε τα προειδοποιητικά φώτα στάσης (φώτα έκτακτης ανάγκης) μέχρι να κοπάσει η καταιγίδα.
- Κλείστε τα τζάμια και μην ακουμπάτε σε μεταλλικά αντικείμενα.
- Αποφύγετε τους πλημμυρισμένους δρόμους.

Κατά τη διάρκεια μιας χαλαζόπτωσης:

Προφυλαχθείτε αμέσως. Μην εγκαταλείψετε τον ασφαλή χώρο, παρά μόνο όταν βεβαιωθείτε ότι η καταιγίδα πέρασε.

Χιονόπτωση / Δριμύ ψύχος

Κατά τη διάρκεια του χειμώνα σημειώνονται στη χώρα μας χιονοπτώσεις που διαρκούν από μερικές ώρες μέχρι μερικές ημέρες και συχνά συνοδεύονται από χαμηλές θερμοκρασίες και ισχυρούς ανέμους.

Οι χιονοπτώσεις μπορεί να είναι τοπικές ή να επηρεάσουν μεγάλο μέρος της χώρας. Συνήθως, οι ισχυρότερες χιονοπτώσεις σημειώνονται στις βόρειες και ορεινές περιοχές της χώρας, όπου το χιόνι παραμένει για όλη σχεδόν τη χειμερινή περίοδο.

Κατά τη διάρκεια της χιονόπτωσης:

1. Αν βρίσκεστε στο χώρο εργασίας

- Διατηρείστε το χώρο ζεστό και παραμείνετε σε αυτό όσο μπορείτε.
- Φορέστε κατάλληλα ρούχα και παπούτσια.

2. Αν βρίσκεστε σε εξωτερικό χώρο

- Πηγαίνετε σε ασφαλές μέρος χωρίς να εκτεθείτε στη χιονοθύελλα.
- Ντυθείτε με πολλά στρώματα από ελαφριά και ζεστά ρούχα αντί για ένα βαρύ ρούχο και φορέστε ζεστές αδιάβροχες μπότες. Προτιμήστε ένα αδιάβροχο εξωτερικό ρούχο.
- Προσέξτε τις μετακινήσεις σας σε περιοχές όπου προβλέπονται

χιονοπτώσεις.

- Χρησιμοποιήστε αντιολισθητικές αλυσίδες αν είναι απολύτως απαραίτητο να μετακινηθείτε με αυτοκίνητο. Είναι προτιμότερο να ταξιδέψετε κατά τη διάρκεια της ημέρας χρησιμοποιώντας κεντρικούς δρόμους. Ενημερώστε τους οικείους σας για τη διαδρομή που θα ακολουθήσετε.
- Προτιμήστε τα μέσα μαζικής μεταφοράς για μετακινήσεις στην πόλη.

3. Αν βρίσκεστε στο αυτοκίνητο

- Αποφύγετε την οδήγηση σε δύσβατες ορεινές περιοχές.
- Αλλάξτε πορεία αν είστε σε δύσβατο δρόμο και υπάρχει έντονη χιονόπτωση.
- Τηρείτε τις αποστάσεις ασφαλείας από τα προπορευόμενα οχήματα.
- Παραμείνετε στο αυτοκίνητο αν ακινητοποιηθεί. Τοποθετείστε στην κεραία του ραδιοφώνου ή σε άλλο εμφανές σημείο ένα ύφασμα με έντονο χρώμα ώστε να σας εντοπίσουν οι ομάδες διάσωσης. Ανάβετε τη μηχανή για 10 λεπτά ανά ώρα και διατηρείστε την εξάτμιση καθαρή από το χιόνι.

Παγετός

Σε περιοχές όπου έχει δημιουργηθεί παγετός απαιτείται προσοχή όταν βρίσκεστε σε εξωτερικούς χώρους, για την αποφυγή τραυματισμών από ολισθηρότητα. Αν οδηγείτε, ενημερωθείτε για την κατάσταση του οδικού δικτύου και έχετε αντιολισθητικές αλυσίδες. Αν μετακινείστε πεζή, φορέστε κατάλληλα παπούτσια ώστε να αποφύγετε τραυματισμούς λόγω της ολισθηρότητας.

Στα δίκτυα ύδρευσης των εγκαταστάσεων

- Βεβαιωθείτε ότι οι εξωτερικοί σωλήνες (π.χ. ηλιακού θερμοσίφωνα, βρύσες μπαλκονιών) είναι μονωμένοι, διαφορετικά φροντίστε να μονωθούν το συντομότερο δυνατόν.
- Κατά τη διάρκεια του παγετού, κλείστε την παροχή νερού προς τον ηλιακό θερμοσίφωνα και αδειάστε το νερό από το σύστημα.
- Ενημερωθείτε αν έχει τοποθετηθεί αντιψυκτικό στον ηλιακό θερμοσίφωνα από την κατασκευάστρια εταιρία ή τον ειδικό τοποθέτησης, σε περίπτωση κλειστού κυκλώματος. Σε αντίθετη περίπτωση προμηθευτείτε το κατάλληλο αντιψυκτικό και φροντίστε για την τοποθέτησή του.
- Ελέγξτε αν υπάρχουν διαρροές στις βρύσες ή στα καζανάκια.

- Βεβαιωθείτε ότι οι υδρορροές στα μπαλκόνια και στις τaráτσες είναι καθαρές από φύλλα και σκουπίδια και λειτουργούν ομαλά.

Όταν επικρατήσει παγετός, αν παγώσουν οι κεντρικοί σωλήνες ύδρευσης

- Κλείστε αμέσως τον κεντρικό διακόπτη παροχής νερού και ελέγξτε τον υδρομετρητή. Αν συνεχίζει να λειτουργεί («γράφει») τότε υπάρχει διαρροή στο δίκτυο. Κλείστε το διακόπτη της κεντρικής παροχής και καλέστε υδραυλικό.
- Αν αποφασίσετε να ξεπαγώσετε τους σωλήνες, αρχίστε από το μέρος του σωλήνα κοντά στον διακόπτη ώστε η θερμοκρασιακή μεταβολή να είναι σταδιακή. Αν δεν έχετε αποτελέσματα επικοινωνήστε με έναν υδραυλικό.
- Ελέγξτε αν έχουν βραχεί ή διατρέχουν κίνδυνο οι ηλεκτρικές εγκαταστάσεις ώστε να τις απομονώσετε.

Καύσωνας

Ημέρες με υψηλές θερμοκρασίες είναι ημέρες κατά τις οποίες οι θερμοκρασίες ανεβαίνουν σε υψηλά επίπεδα τις μεσημβρινές και πρώτες απογευματινές ώρες. Καύσωνας, για τις κλιματικές συνθήκες της Ελλάδας, θεωρείται μια περίοδος τουλάχιστον 3 ημερών, όπου οι θερμοκρασίες στις πεδινές περιοχές της ηπειρωτικής χώρας ξεπερνούν τους 37°C και η μέση ημερήσια θερμοκρασία είναι τουλάχιστον 31°C, δηλαδή η θερμοκρασία δε μειώνεται αρκετά κατά τις νυκτερινές ώρες (δεν πέφτει κάτω από τους 25-26°C).

- Αποφύγετε την έκθεση και παραμονή σε εξωτερικούς χώρους και παραμείνετε σε σκιερά και δροσερά μέρη μακριά από χώρους όπου επικρατεί συνωστισμός.
- Αποφύγετε τη βαριά σωματική εργασία ιδιαίτερα σε χώρους με υψηλή θερμοκρασία, άπνοια και μεγάλη υγρασία.
- Αποφύγετε το βάδισμα για πολύ ώρα ή το τρέξιμο κάτω από τον ήλιο.
- Προτιμήστε τα ελαφρά, άνετα και ανοιχτόχρωμα ρούχα από φυσικό υλικό για να διευκολύνεται ο αερισμός του σώματος και η εξάτμιση του ιδρώτα.
- Επιλέξτε ένα καπέλο που εξασφαλίζει καλό αερισμό του κεφαλιού.
- Φορέστε μαύρα ή σκουρόχρωμα γυαλιά με ειδική επίστρωση που προστατεύουν από την αντανάκλαση του ήλιου.
- Φροντίστε η διατροφή σας να αποτελείται από ελαφρά και μικρά γεύματα, με έμφαση στα φρούτα και τα λαχανικά. Περιορίστε τα λιπαρά.

- Πίνετε άφθονα υγρά (νερό και χυμούς φρούτων). Αν ιδρώνετε πολύ, προσθέστε αλάτι στο φαγητό σας.
- Αποφύγετε τα οينوπνευματώδη ποτά.

ΠΛΗΜΜΥΡΕΣ

Η πλημμύρα από φυσικά αίτια είτε παρουσιάζει βραδεία εξέλιξη είτε ανήκει στην κατηγορία της ξαφνικής πλημμύρας, που είναι και το πιο συνηθισμένο φαινόμενο στην Ελλάδα. Στον Ελληνικό χώρο οι πλημμύρες οφείλονται σε καταρρακτώδεις βροχές που συνοδεύουν τη διέλευση υφέσεων.

Οι ξαφνικές πλημμύρες εμφανίζονται σε μικρό χρονικό διάστημα λίγων ωρών ή λιγότερο και έχουν σαν αποτέλεσμα ταχεία ύψωση νερού, το οποίο στο πέρασμα του μπορεί να προκαλέσει μεγάλες καταστροφές σε κατασκευές, όπως κτίρια, γέφυρες κλπ, να παρασύρει αυτοκίνητα, να ξεριζώσει δέντρα. Τα περισσότερα θύματα εξαιτίας πλημμυρών προέρχονται από τις ξαφνικές πλημμύρες.

Οδηγίες Προστασίας για τις πλημμύρες

Γενικά, θα γίνεται έλεγχος των φρεατίων έξω από τα κτίρια ώστε να μην είναι φραγμένα και οι υδρορροές να λειτουργούν κανονικά.

Σε περίπτωση που ενημερωθείτε για την εκδήλωση έντονης βροχόπτωσης στην περιοχή, θα πρέπει να περιορίζονται οι μετακινήσεις και αποφεύγεται η εργασία και η παραμονή σε υπόγειους χώρους.

Σε περίπτωση πλημμύρας:

1. Αν είστε μέσα στο κτίριο

- Εγκαταλείψτε υπόγειους χώρους και μετακινηθείτε σε ασφαλές υψηλό σημείο.

2. Αν βρίσκεστε σε ανοικτό χώρο

- Μην διασχίζετε χείμαρρο πεζή ή με αυτοκίνητο
- Μείνετε μακριά από ηλεκτροφόρα καλώδια.
- Εγκαταλείψτε το αυτοκίνητό σας αν έχει ακινητοποιηθεί καθώς ενδέχεται να παρασυρθεί ή να πλημμυρίσει.
- Μην πλησιάζετε σε περιοχές όπου έχουν σημειωθεί κατολισθήσεις.

Μετά την πλημμύρα:

1. Αν βρίσκεστε σε ανοικτό χώρο

- Μείνετε μακριά από περιοχές που έχουν πλημμυρίσει ή είναι επικίνδυνες να ξαναπλημμυρίσουν τις επόμενες ώρες.
- Η πλημμύρα ενδέχεται να έχει μεταβάλει τα χαρακτηριστικά γνώριμων περιοχών και τα νερά να έχουν παρασύρει μέρη του δρόμου, των πεζοδρομίων κλπ.
- Εγκυμονούν κίνδυνοι από σπασμένα οδοστρώματα, περιοχές με επικίνδυνη κλίση, λασποροές κλπ.
- Τα νερά ενδέχεται να είναι μολυσμένα αν έχουν παρασύρει μαζί τους απορρίμματα, αντικείμενα και νεκρά ζώα.
- Προσέξτε να μην εμποδίζετε τα συνεργεία διάσωσης.
- Μην πλησιάζετε σε περιοχές που έχουν σημειωθεί κατολισθήσεις και πτώσεις βράχων.
- Θυμηθείτε ότι οι κίνδυνοι από την πλημμύρα δεν υποχωρούν αμέσως μετά την απόσυρση των υδάτων.
- Βεβαιωθείτε από τις Αρχές ότι η περιοχή βρίσκεται ο χώρος εργασίας σας είναι πλέον ασφαλής και κατόπιν επιστρέψτε σε αυτήν ειδικά αν έχει προηγηθεί εκκένωση.
- Κλείστε την τροφοδοσία του ηλεκτρικού ρεύματος, ακόμα και αν στην περιοχή σας έχει διακοπεί το ηλεκτρικό ρεύμα.
- Κλείστε την παροχή νερού, για το ενδεχόμενο βλάβης στο δίκτυο ύδρευσης.

2. Αν πρέπει οπωσδήποτε να βαδίσετε ή να οδηγήσετε σε περιοχές που έχουν πλημμυρίσει

- Προσπαθήστε να βρείτε σταθερό έδαφος.
- Αποφύγετε νερά που ρέουν.
- Αν βρεθείτε μπροστά σε δρόμο που έχει πλημμυρίσει σταματήστε και αλλάξτε κατεύθυνση.
- Αποφύγετε τα λιμνάζοντα νερά. Ενδέχεται να αποτελέσουν καλούς αγωγούς

ηλεκτρικού ρεύματος καθώς κρύβουν υπόγεια καλώδια ή διαρροές από εγκαταστάσεις.

- Ακολουθείστε πιστά τις οδηγίες των αρμόδιων Αρχών.

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

Οι τεχνολογικές καταστροφές οφείλονται συνήθως σε τεχνολογικούς κινδύνους, οι οποίοι δεν αντιμετωπίζονται κατ' αρχήν με τον πρόπονα τρόπο ή σε τεχνολογικά συμβάντα (ατυχήματα) τα οποία προκαλούνται από ανθρώπινα λάθη, αστοχίες εξοπλισμού, οργανωτικές ή διοικητικές δυσλειτουργίες, κλπ. και ξεφεύγουν από τον έλεγχο. Μπορούν όμως να είναι και το αποτέλεσμα είτε άλλων φυσικών καταστροφών (σεισμών, κεραυνών, ισχυρών βροχοπτώσεων κλπ) είτε σκόπιμων ανθρώπινων ενεργειών.

Οδηγίες αντιμετώπισης τεχνολογικών ατυχημάτων

Σε περίπτωση τεχνολογικού ατυχήματος οι επιλογές είναι δύο:

- είτε να παραμείνετε και να καταφύγετε σε κλειστό χώρο,
- είτε να εκκενώσετε το χώρο.

Οι αρμόδιες Αρχές θα αποφασίσουν την καλύτερη λύση.

Για το λόγο αυτό είναι σημαντικό:

- Να ακολουθήσετε τις οδηγίες που θα δοθούν από τις αρμόδιες Αρχές.
- Να μελετήσετε, να εξοικειωθείτε και να εφαρμόσετε τις παρακάτω γενικές οδηγίες μέχρι να σας δοθούν οι ειδικές οδηγίες κατά τη διάρκεια ενός ατυχήματος.

Προετοιμασία:

Συγκεντρώστε στον ίδιο χώρο ή φροντίστε να είναι εύκολο να συγκεντρωθούν σε λίγο χρόνο:

- Κολλητική μονωτική ταινία (χαρτοταινία).
- Ψαλίδια.
- Πλαστικά φύλλα (κομμένα στις κατάλληλες διαστάσεις) και πλαστικές σακούλες σκουπιδιών.

- Πετσέτες και πανάκια.
- Ραδιόφωνο με μπαταρίες (οι μπαταρίες να μην είναι μέσα στο ραδιόφωνο αλλά να βρίσκονται δίπλα, αλλιώς ελέγχετε τις συχνά).
- Φακός με μπαταρίες (οι μπαταρίες να μην είναι μέσα στο φακό αλλά να βρίσκονται δίπλα, αλλιώς ελέγχετε τις συχνά).
- Επιπλέον καινούργιες μπαταρίες.
- Εμφιαλωμένο νερό σε μικρές ποσότητες.
- Συσκευασμένη τροφή σε μικρές ποσότητες.
- Σαπούνι.
- Βαλιτσάκι πρώτων βοηθειών.

Κατά τη διάρκεια του ατυχήματος:

Σκοπός είναι να διαφυλάξετε την υγεία σας από επικίνδυνες χημικές ουσίες που μπορεί να εισέλθουν στο κτίριο, από πιθανές εκρήξεις (πρωτογενή και δευτερογενή θραύσματα) και από τη θερμική ακτινοβολία.

- Παραμείνετε ή καταφύγετε σε κλειστό χώρο.
- Ασφαλίστε ερμητικά με χαρτοταινία και πλαστικά φύλλα όλα τα συστήματα θέρμανσης και τις εισόδους απαγωγών και συστημάτων εξαερισμού, τις πόρτες και τα παράθυρα.
- Μην χρησιμοποιήσετε φιάλες υγραερίου.
- Μην πλησιάζετε σε παράθυρα για οποιοδήποτε λόγο.
- Μην χρησιμοποιείτε άσκοπα το τηλέφωνο (κινητό ή σταθερό).
- Αν παρ' όλες τις ενέργειές σας, τα επικίνδυνα αέρια εισέλθουν στο κτίριο, διπλώστε αρκετές φορές μία πετσέτα ή ένα πανί, καλύψτε το στόμα και τη μύτη σας και πάρτε ελαφρές αναπνοές.

Αν ζητηθεί από τις Αρχές να εκκενώσετε την περιοχή

- Διατηρείστε την ψυχραιμία σας.

- Ακολουθείστε τις οδούς διαφυγής που θα σας υποδειχθούν.
- Έχετε το ραδιόφωνο ανοικτό ώστε να παρακολουθείτε τις ανακοινώσεις και να εφαρμόζετε τις οδηγίες των Αρχών.

Αν βρίσκεστε έξω από το κτίριο και κοντά στο χώρο του ατυχήματος:

- Διατηρείστε την ψυχραιμία σας και προσπαθήστε να προφυλάξετε καταρχήν τον εαυτό σας.
- Προσφέρετε βοήθεια σε όποιους τη χρειάζονται μόνο εάν γνωρίζετε πώς πρέπει να ενεργήσετε.
- Απομακρυνθείτε από το χώρο του ατυχήματος το συντομότερο δυνατόν.
- Μην περπατάτε και μην αγγίζετε άσκοπα εκεί που βρίσκεται η ουσία που έχει διαρρεύσει.
- Μην καπνίζετε.
- Καλύψτε το σώμα σας όσο το δυνατόν περισσότερο.
- «Φιλτράρετε» τον αέρα που αναπνέετε από επικίνδυνα αέρια, σκόνη ή σταγονίδια καλύπτοντας με μία διπλωμένη πετσέτα ή πανί το στόμα και τη μύτη σας και παίρνετε ελαφρές αναπνοές.

Αν εκτεθείτε σε χημική ουσία:

- Καλέστε αμέσως ιατρική βοήθεια
- Κέντρο Δηλητηριάσεων: 210 7793777
- ΕΚΑΒ: 166

Γενικές οδηγίες που να καλύπτουν κάθε περίπτωση έκθεσης σε μία επικίνδυνη ουσία (δηλητηρίαση, χημικό έγκαυμα) δεν είναι δυνατόν να δοθούν. Αν όμως προβείτε σε ορισμένες κατάλληλες ενέργειες μειώνετε την πιθανότητα της μόλυνσης και τις επιπτώσεις της.

Αν μία επικίνδυνη ουσία έρθει σε επαφή με τα μάτια σας ενεργείστε ΑΜΕΣΩΣ. Οποιαδήποτε καθυστέρηση αυξάνει την πιθανότητα σοβαρής βλάβης. Εκτός κι αν ενημερωθείτε ότι δεν πρέπει να χρησιμοποιήσετε νερό για τη συγκεκριμένη χημική ουσία, κάντε τα εξής:

- Ξεπλύνετε τα χέρια σας γρήγορα.
- Αν φοράτε φακούς επαφής, αφαιρέστε τους.
- Ξεπλύνετε κάθε μάτι ξεχωριστά χωρίς ιδιαίτερη πίεση με καθαρό χλιαρό νερό και με κατεύθυνση από την μύτη προς τα έξω για τουλάχιστον 15 λεπτά. Συνεχίστε τη διαδικασία έως ότου να μην αισθάνεστε ενόχληση.
- Ζητείστε ιατρική βοήθεια.
- Αν βάσιμα νομίζετε ότι έχετε εκτεθεί σε επικίνδυνη ουσία:
 - ο Βγάλτε αμέσως όποια ρούχα θεωρείτε ότι έχουν μολυνθεί.
 - ο Γδυθείτε με τέτοιο τρόπο ώστε τα ρούχα να μην έρθουν σε επαφή με το πρόσωπό σας. Διαφορετικά σκίστε ή κόψτε τα με ψαλίδι.
 - ο Βάλτε τα σε πλαστικές σακούλες ή σε δοχείο και κλείστε το καλά.
 - ο Πλυθείτε προσεκτικά με νερό.
 - ο Περιμένετε ιατρική βοήθεια.

ΧΒΡΠ (Χημικά, Βιολογικά, Ραδιενεργά, Πυρηνικά) συμβάντα

Στη χώρα μας και στην Ε.Ε. η πλευρά της διαχείρισης των συνεπειών ΧΒΡΠ περιστατικών έχει ενταχθεί στο αντικείμενο της Πολιτικής Προστασίας μαζί με τις φυσικές και τις τεχνολογικές καταστροφές (Νόμος 3013/2002). Ένα συμβάν κατά το οποίο ένας Χημικός παράγων ή μία βιομηχανική χημική ουσία χρησιμοποιείται σαν τρομοκρατικό όπλο ονομάζεται Χημικό Περιστατικό. Αντίστοιχα, ονομάζεται Βιολογικό/Ραδιολογικό περιστατικό το συμβάν κατά το οποίο ένας βιολογικός/ραδιολογικός παράγων χρησιμοποιείται σαν τρομοκρατικό όπλο.

Προετοιμασία:

Η αντιμετώπιση ενός ΧΒΡΠ περιστατικού εξαρτάται από πολλούς παράγοντες (είδος, ποσότητα και καθαρότητα ΧΒΡΠ παράγοντα, μέθοδος διασποράς, χώρος, μετεωρολογικές συνθήκες, κλπ.). Επομένως δεν είναι η ίδια για κάθε περίπτωση.

Παρόλα αυτά οι βασικές ενδεδειγμένες ενέργειες συνοψίζονται στα εξής:

- Μειώστε το χρόνο παραμονής στο επικίνδυνο περιβάλλον και επομένως της έκθεσης στον ΧΒΡΠ παράγοντα.
- Απομακρύνετε το ΧΒΡΠ παράγοντα από το σώμα σας.
- Απομακρυνθείτε από το χώρο του περιστατικού και παραμείνετε σε ασφαλή χώρο.
- Εφαρμόστε τις οδηγίες των αρμοδίων Αρχών και συνεργαστείτε με το προσωπικό τους.

Στη συνέχεια παρατίθενται οι γενικές οδηγίες που πρέπει να ακολουθήσετε έως ότου σας δοθούν ειδικές οδηγίες από τις αρμόδιες Αρχές. Επιπλέον, συμβουλευτείτε και τις οδηγίες για τα τεχνολογικά ατυχήματα.

Κατά τη διάρκεια του ατυχήματος:

1. Αν βρεθείτε σε χώρο όπου είναι αντιληπτή η απελευθέρωση ΧΒΡΠ παράγοντα:
 - Διατηρείστε την ψυχραιμία σας και μην πανικοβάλλεστε.

- Αν το περιστατικό συμβεί σε ανοικτό χώρο απομακρυνθείτε από την περιοχή πεζή χωρίς να αγγίξετε τίποτε. Μην απομακρυνθείτε πάρα πολύ και μην χρησιμοποιήσετε δημόσια ή ιδιωτικά μέσα μεταφοράς (λεωφορεία, τρόλεϊ, ηλεκτρικό, μετρό, ταξί, αυτοκίνητα, μηχανάκια). Κάτι τέτοιο ίσως προκαλέσει διασπορά του επικίνδυνου παράγοντα στα μέσα μεταφοράς και τον υπόλοιπο πληθυσμό. Η εξάπλωση του προβλήματος θα δυσχεράνει και την προσφορά βοήθειας προς εσάς.
- Αν το περιστατικό συμβεί σε κλειστό χώρο, κλείστε τα επιμέρους συστήματα εξαερισμού και το κεντρικό, βγείτε από το κτίριο και περιμένετε τις Αρχές.
- Προφυλαχθείτε μπαίνοντας στο πλησιέστερο κτίριο που δεν έχει υποστεί ζημιές. Σε περίπτωση έκρηξης σε ανοιχτό χώρο αν παραμείνετε ή καταφύγετε σε κλειστό χώρο μειώνεται η έκθεσή σας σε ΧΒΡΠ παράγοντες.
- Αφού βρεθείτε σε «ασφαλή» χώρο βγάλτε τα ρούχα σας το συντομότερο δυνατόν. Προσέξτε να μην εκθέσετε περισσότερο στους ΧΒΡΠ παράγοντες τα ευαίσθητα σημεία και τις περιοχές εισόδου του οργανισμού σας (μάτια, μύτη και στόμα). Πλυθείτε με άφθονο νερό μόνοι σας ή καλύτερα ανά δύο ώστε να είναι δυνατός ο καλύτερος καθαρισμός στα δύσκολα σημεία και μέρη του σώματος (πίσω από τα αυτιά, μάτια, μασχάλες κλπ.). Τοποθετείστε τα ρούχα σε πλαστική σακούλα που κλείνει καλά.
- Αν δεν είναι εφικτό να βγάλετε όσα ρούχα είναι δυνατόν (και αν το επιτρέπουν οι καιρικές συνθήκες) περιμένετε τις δυνάμεις που θα αναλάβουν το έργο της απολύμανσης/απορρύπανσής σας. Να είστε προετοιμασμένοι ότι:
 - ο θα πρέπει να βγάλετε ή να σας βγάλουν τα ρούχα (μερικά από αυτά σκίζοντας τα ή κόβοντάς τα με ψαλίδι). Θα χρειαστεί να στέκεστε χωρίς ρούχα μπροστά σε άγνωστους και γνωστούς ανθρώπους. Είναι απαραίτητο για την καλύτερη δυνατή προστασία της υγείας σας.
 - ο Αν φοράτε κοσμήματα ή συναισθηματικής αξίας αντικείμενα θα πρέπει να τα παραδώσετε στο προσωπικό που θα σας απορρυπάνει.
- Συνεργαστείτε με το προσωπικό των υπηρεσιών που έχουν ως αποστολή την αντιμετώπιση του συμβάντος για το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα (τη δική σας υγεία). Ακολουθείστε πιστά τις οδηγίες που σας δίνουν και μην διαφωνείτε.

- Μην παραξενευτείτε αν δείτε το προσωπικό των υπηρεσιακών δυνάμεων να φορά προστατευτικό εξοπλισμό που εσείς βέβαια δεν έχετε. Η προστασία τους είναι απαραίτητη για να επιτευχθεί η μεγαλύτερη προσφορά βοήθειας σε εσάς.
 - Μην ξεχνάτε να αναφέρετε στις Αρχές οτιδήποτε παρατηρείτε.
2. Αν εκτεθείτε σε κάποιο ΧΒ παράγοντα χωρίς να το γνωρίζετε:
- Ίσως εμφανίσετε συμπτώματα που μοιάζουν με ίωση ή κρουστικό δηλ. πυρετό, βήχα, κοιλιακούς ή μυϊκούς πόνους κλπ. (π.χ. βιολογικό παράγοντα) ή συμπτώματα έκθεσης σε τοξική χημική ουσία (π.χ. «μoustάρδα», φυτοφάρμακο).
 - Παρακολουθείστε προσεκτικά την ενημέρωση (αν έχει γίνει) από τις αρμόδιες Αρχές και δείτε αν ικανοποιούνται οι προϋποθέσεις που αναφέρονται στις ανακοινώσεις. Διαφορετικά ενημερώστε τις Αρχές.
 - Επικοινωνήστε τηλεφωνικά με τον ιατρό σας ή με ιατρικές υπηρεσίες και μην παρουσιάζετε σε χώρο παροχής ιατρικής φροντίδας (νοσοκομείο, ιατρείο) χωρίς προηγουμένως να έχετε ενημερώσει.

ΑΝΘΡΑΚΑΣ

Πριν το περιστατικό (Προληπτικές ενέργειες)

Κατάλογος κριτηρίων για μία κατ' αρχήν αξιολόγηση ενός αντικειμένου (φακέλου ή δέματος) ως υπόπτου.

Εφόσον πληρούνται κριτήρια από τον κατάλογο που ακολουθεί, ο φάκελος ή το δέμα θεωρείται ύποπτο.

- Άγνωστος ή μη Αναμενόμενος Αποστολέας από Μη αναμενόμενη περιοχή.
- Χώρα προελεύσεως αντικειμένου.
- Μη ύπαρξη αποστολέα, ή ασαφή στοιχεία αλληλογραφίας (π.χ. διεύθυνση αποστολέα η οποία δεν επιβεβαιώνεται, κλπ).

- Λανθασμένος παραλήπτης.
- Ύπαρξη των ενδείξεων «Προσωπικό» ή «Εμπιστευτικό» χωρίς αναγραφή του αποστολέα.
- Έλλειψη γραμματοσήμων ή σήμανσης από μηχανή χρέωσης ταχυδρομικών τελών.
- Έλλειψη σφραγίδας ταχυδρομείου.
- Η σφραγίδα του ταχυδρομείου δεν ταιριάζει με τη διεύθυνση του αποστολέα.
- Χρήση υπερβολικού αριθμού γραμματοσήμων ή υλικού όπως κολλητική ταινία, σχοινί, κορδόνια.
- Χώρα προελεύσεως αντικειμένου.
- Αίσθηση κοκκώδους υλικού-κόνεως κατά την ψηλάφηση.
- Ύπαρξη διάχυτης οσμής.
- Ύπαρξη (ελαιώδους) κηλίδας ή υγρός φάκελος.
- Το αντικείμενο έχει βάρος που δεν ταιριάζει με το μέγεθός του ή έχει ασυνήθιστο σχήμα.
- Χώρος, κοινωνική σημασία, κοινωνικοοικονομική θέση παραλήπτη.

Τονίζεται ιδιαίτερα ότι αν με βάση τα παραπάνω κριτήρια το αντικείμενο θεωρηθεί ύποπτο, είναι πολύ σημαντικό, να μην ανοιχτεί σε καμιά περίπτωση και να παραμείνει στο σημείο στο οποίο βρέθηκε.

Ενέργειες κατά την διάρκεια του περιστατικού

1. Κλειστό ύποπτο αντικείμενο

- Διατηρήστε την ψυχραιμία σας - Μην πανικοβάλλεστε.
- Μην ανοίγετε και μην ανακινείται τον φάκελο ή το δέμα.
- Μην ακουμπήσετε τα χέρια σας στο πρόσωπό σας.
- Τοποθετήστε τον σε μία πλαστική σακούλα, αν δεν έχετε, καλύψτε το με ένα

ρούχο, κάποιο χαρτί ή αντικείμενο.

- Κλείστε το κλιματιστικό και όποια παράθυρα είναι ανοιχτά.
- Εκκενώστε το χώρο στον οποίο βρέθηκε το ύποπτο αντικείμενο.
- Κλείστε την πόρτα και απαγορεύστε την πρόσβαση στο χώρο.
- Πλύνετε καλά τα χέρια σας με σαπούνι και νερό.
- Ειδοποιήστε μία από τις αρμόδιες αρχές ΕΛΑΣ (100), ΚΕΕΛΠΝΟ (210 5212000), ΠΣ (199), ΓΓΠΠ (210 3359900) και τον προϊστάμενο στο χώρο εργασίας σας.
- Δώστε στις αρμόδιες αρχές κάθε στοιχείο που θα σας ζητήσουν, ώστε να αξιολογήσουν το περιστατικό.
- Περιμένετε την άφιξη του ΚΕΕΛΠΝΟ και της ΕΛΑΣ ή την περαιτέρω επικοινωνία με κάποια από τις παραπάνω υπηρεσίες.
- Ενώ περιμένετε τις αρμόδιες Αρχές, καταγράψτε όλα τα άτομα που βρίσκονταν στο χώρο που βρέθηκε το ύποπτο αντικείμενο ή ήρθαν σε επαφή με αυτό πριν και φροντίστε να μην απομακρυνθούν.
- Δώστε τον παραπάνω κατάλογο στον προσωπικό της ΕΛΑΣ ή του ΚΕΕΛΠΝΟ.
- Ακολουθήστε τις οδηγίες που θα σας δοθούν.

2. Ανοικτό ύποπτο αντικείμενο και έχει διαρρεύσει σκόνη

- Διατηρήστε την ψυχραιμία σας - Μην πανικοβάλλεστε.
- Μην προσπαθήσετε να καθαρίσετε την σκόνη.
- Μην μετακινήσετε τον φάκελο ή το δέμα.
- Σκεπάστε τον φάκελο ή το δέμα με ένα χαρτί ή ένα ρούχο ή κάποιο άλλο αντικείμενο με προσεχτικές κινήσεις ώστε να μην δημιουργήσετε δυνατά ρεύματα αέρος.
- Κλείστε το κλιματιστικό του χώρου και όλου του κτιρίου εάν υπάρχει.

- Κλείστε τα παράθυρα και την πόρτα προσεκτικά ώστε να μην δημιουργήσετε δυνατά ρεύματα αέρος.
- Εκκενώστε τον χώρο στον οποίο βρέθηκε το ύποπτο αντικείμενο.
- Απαγορεύστε την πρόσβαση στον χώρο.
- Πλύνετε καλά τα χέρια σας με σαπούνι και νερό.
- Ειδοποιήστε μία από τις αρμόδιες αρχές ΕΛΑΣ (100), ΚΕΕΛΠΝΟ (210 5212000), ΠΣ (199), ΓΓΠΠ (210 3359900) ή τον προϊστάμενο στο χώρο εργασίας σας.
- Δώστε στις αρμόδιες αρχές κάθε στοιχείο που θα σας ζητήσουν, ώστε να αξιολογήσουν το περιστατικό.
- Περιμένετε την άφιξη του ΚΕΕΛΠΝΟ, της ΕΛΑΣ, του ΠΣ ή την περαιτέρω επικοινωνία με κάποια από τις παραπάνω υπηρεσίες.
- Ενώ περιμένετε τις αρμόδιες αρχές, καταγράψτε όλα τα άτομα που βρίσκονταν στο χώρο που βρέθηκε το ύποπτο αντικείμενο ή ήρθαν σε επαφή με αυτό πριν και φροντίστε να μην απομακρυνθούν.
- Βγάλτε τα ρούχα που έχουν μολυνθεί και τοποθετείστε τα σε πλαστική σακούλα και κλείστε την ερμητικά.
- Πλύνετε όλο το σώμα σας με σαπούνι και νερό.
- Δώστε τον παραπάνω κατάλογο στον προσωπικό της ΕΛΑΣ ή του ΚΕΕΛΠΝΟ.
- Ακολουθήστε τις οδηγίες που θα σας δώσουν οι γιατροί και οι αρμόδιες Αρχές.

Ενέργειες μετά το περιστατικό

- Εάν οι γιατροί αποφασίσουν να εφαρμόσουν χημειοπροφύλαξη δηλ. να σας δώσουν αντιβιοτικά ακολουθήστε χωρίς παρέκκλιση τις οδηγίες τους.
- Ενημερώστε τους για οτιδήποτε περίεργο παρατηρήσετε σχετικά με την υγεία σας.

- Παρακολουθείτε τις επίσημες ανακοινώσεις των αρμοδίων Αρχών.

Αρμόδιες Αρχές:

- ΕΛ.ΑΣ.: Ελληνική Αστυνομία
- ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ.: Κέντρο Ελέγχου & Πρόληψης Νοσημάτων
- Π.Σ.: Πυροσβεστικό Σώμα
- Γ.Γ.Π.Π.: Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας